

1985-12-05

Redaktör: Bengt Gill Tel 0650 - 191 21

Ordföranden har ordet

För snart 25 år sedan bildades inom den anrika Svenska Statistiska Föreningen en liten kommunalstatistisk sektion. Det var embryot till vår nuvarande förening, som såg dagens ljus ett halvt decennium senare. Den lille krabaten kallades Kommunalstatistiska Föreningen. När den växt till sig och som nybliven tonåring började intressera sig för allt möjligt tog den sig sitt nuvarande namn.

Det betyder att KSP nästa år fyller både 8, 20 och 25. Förändringsbar, högpotent men ändå med viss modnhet.

Detta firas på jubileumsårskonferensen i Uddevalla den 27-29 maj 1986. KRUT, KSPs rådgivande utskott, som består av samtliga f.d styrelseledamöter som ännu är yrkesaktiva, har fått styrelsens uppdrag att utforska föreningens annaler och på lämpligt sätt högtidlighålla dess grundande.

Självfallet vore det olämpligt att här föregripa de nostalgiska betraktelser m m, som herrar Lindgren, Peterson, Bosaeus och andra KRUT-gubbar (och -gummor!) kommer att glädja oss med under jubileumskonferensen. I stället vill jag blicka framåt och fästa uppmärksamheten på några kommande begivenheter.

Årskonferensen 1986 är redan nämnd. Försommar i Bohuslän. Ett givet tema: Hur hantera en företagsnedläggning? Staffan Johansson, Leif Eriksson, Per Allan Olsson och Kary Virtanen förbereder som ni vet detta och övriga programinslag. Och undersöker möjligheterna att i anslutning till konferensen kollektivt segla Orust runt.

Kunskap för bostadsförsörjningsplaneringen är arbetsnamnet på ett samarrangemang mellan KSP och Statens råd för byggnadsforskning (BFR), som beräknas äga rum i Malmö den 4-5 september 1986. Samtidigt pågår i Malmö bostadsmässan B0 86.

Konferensen förbereds från KSPs sida av Bengt Nilsson och Börje Johansson, Malmö och Göran Berfvenstam, Norrköping (också sammankallande i KSPs arbetsgrupp för bostadsförsörjningsfrågor, KABO). Syftet är att presentera och föra ut forskningsrön så att de kommer kommunplaneringen till godo och att diskutera behovet av ny kunskap. I ett kommande nummer av KSP-nytt berättar programgruppen mera om detta

Studieresa på Nordkalotten våren 1987. Sven Gunnar Lönn, Kommundata i Göteborg, presenterar på sidan 3 svaren på den enkät han gjorde vid årskonferensen i Falun. Med stöd av enkätresultatet har styrelsen beslutat, att föreningen skall företa en studieresa på Nordkalotten under senvåren/försommaren 1987. En programgrupp är under formering och ambitionen är självfallet att nå minst samma höjder som i Holland, England, Italien och DDR.

Nyköping fyller 700 år 1987. Kommunen har vänt sig till KSP md frågan om föreningen vill celebrera detta genom att förlägga sin årskonferens dit. Styrelsen har hedrad tackat ja till detta gästabad och med hänsyn till studieresan på våren, föreslaget början av september som lämplig tidpunkt.

Det finns mycket att se fram emot!

Gösta

PS Tack alla som bidrog till att årskonferensen i Falun blev så lyckad

GS

Nordiskt kommunalt statistikermöte i Stockholm 17-18 september 1985

Nordiska kommunalstatistiker från större kommuner möttes för att diskutera gemensamma frågor. Ca 50 personer, varav hälften från tio kommuner i Danmark, Finland och Norge och hälften från sex kommuner i Sverige ägnade sig åt följande ämnen:

- Aktuella trender i befolkningsutvecklingen och dess sociala konsekvenser
- Företagsregister för kommunala behov
- Näringslivsfrågor om sysselsättning, produktion och infrastruktur
- Kommunala framtidsstudier
- Samarbete med högskolor och universitet
- Informationsteknologi och informationsförsörjning
- Att mäta den kommunala verksamhetens resultat

Tanke och erfarenhetsutbyte var livligt och det är uppenbart att vi i Sverige kan finna mycket att lära av våra nordiska kolleger, Vi borde nog försöka öka utbytet med dem, tex inbjuda dem till att delta i våra årskonferenser och bevaka vad de har för sig på hemmaplan.

Det kommunala mötet hölls som vanligt i anslutning till det vart tredje år återkommande nordiska statistikermötet. Dessa möten ordnas av respektive lands statistiska förening som i sin tur stöder sig mot sin statistiska centralbyrå. Årets nordiska statistikermöte, det 17:e, hölls i Stockholm den 19-20 september och huvudtemat var "Välfärd i Norden". Ca 180 deltagare. Föredragningar och diskussioner höll god nivå och avhandlade i huvudsak välfärdens innehåll, hur man mäter den och inte minst fallor och fel i mätningarna. Vidare belystes integritets- och sekretessaspekterna i statistikhanteringen liksom hur statistikerrollen förändras av ADB-tekniken.

Rolf Frankenberg

SKALL KSP FORTSÄTTA MED UTLANDSRESOR?

KSPs resa till Holland i våras blev, enligt de som var med, mycket lyckad. Men det var tyvärr få som hörsammade inbjudan och reste med, betydligt färre än vad styrelsen och resekommittén hade förväntat med erfarenhet från tidigare resor. Orsaken till det ringa intresset är något att fundera över inför planeringen av eventuellt kommande resor. Kanske har intresset för studieresor svalnat bland medlemmarna. Eller berodde det ringa intresset för Hollandsresan kanske på att tidpunkten var olämplig, programmet ointressant, landet inte tillräckligt exotiskt, kostnaden för hög eller något annat? För att ge vägledning inför planeringen av kommande resor, plågades deltagarna i årskonferensen i Falun med att besvara ett antal frågor om KSPs reseverksamhet.

Jag skall här sammanfatta resultatet av den gjorda enkäten, som besvarades av nästan 100 personer. Urvalet är väl inte representativt för hela medlemskåren, utan endast för dem som var med på konferensen. De har ju med sin blotta närvaro i Falun visat, att de inte är helt ointresserade av att se sig om i världen.

Av de 97 som besvarade frågeblanketten ansåg 80 att vi skall fortsätta att ordna resor. Fem personer tyckte att vi hellre borde prioritera annan verksamhet och 12 hade ingen uppfattning. Av de 80 som var positiva till fortsatt reseverksamhet gjord 32 förbehållet, att resorna måste kunna intressera minst så många att deltagarantalet kan förväntas bli omkring 50 personer. De som tidigare deltagit i någon KSP-resa var än mer positiva. Bland dessa fanns det ingen som tvekade om att vi skulle fortsätta med att ordna utrikesresor.

Varför var de då så få som for med till Holland? Hälften av dem som inte var med i Holland uppgav att de inte kunde resa med på grund av att tiden inte passade. En tredjedel ansåg att arbetsgivarens ointresse var en viktig orsak till varför de ej deltog i resan. Landet och programmet tycks det emellertid inte ha varit något större fel på. Det var inte heller särskilt många (14), som ogillade att resan sträckte sig över flera lediga dagar.

Trots att flera inte kunde fara med till Holland på grund av att de var upptagna av

annat, ansåg hälften av de tillfrågade, att våren är den bästa årstiden för resor. Bara 17 föredrog annan årstid medan 32 inte tyckte att årstiden spelade någon större roll.

Våra kommunala arbetsgivare tycks inte i någon större utsträckning tro att det är värdefullt för personalen att få intryck utifrån. Hälften av de svarande tror inte att arbetsgivaren är beredd att till någon del bidra till resekostnaderna. En fjärdedel av de svarande anser, att de kan räkna med att arbetsgivaren betalar hela resan om programmet är av värde för arbetet. Resterande fjärdedel tror att kommunen är beredd att betala en del. Hälften av de svarande uppgav att de är beredda att själva stå för hela eller en stor del av resekostnaden för att få delta i nästa KSP-resa.

Vart skall vi då fara nästa gång? I enkäten fick man uttala sina preferenser för resmålen USA, Frankrike, Ungern och ett nordiskt grannland. Populärast var Frankrike med 57 röster. Nästan lika populär tycks en resa inom nordnorge kunna bli, enkannerligen om den går till nordnorge. Däremot är det bara 16 av de svarande, som tycks vara beredda att med KSP ta språnget över Atlanten.

Om man nu skall sammanfatta enkätresultaten kan man säga:

Våren 1987 vill KSParna resa till Frankrike, delvis på kommunens bekostnad, men det tycker att det är nästan lika värdefullt att besöka ett nordiskt grannland.

En resa kommer inte till av sig själv. Alla välkomnas att delta i planeringen av nästa studieresa. Om Du vill hjälpa till eller har synpunkter på resmål m m så hör av Dig till någon i styrelsen.

Sven Gunnar Lönn

FOLK- OCH BOSTADSRÄKNING BEHOVS !

På DN:s debattsida, den 21 november, framför departementsrådet Carl Fredriksson åsikten att den pågående folk- och bostadsräkningen är att betrakta som en gigantisk misshushållning med både statistisk kompetens och pengar.

Hans inställning är märkligt onyanserad. Vi anser att den bild av folk- och bostadsräkningen som ges i artikeln bör tillrättaläggas och vill peka på uppgifternas betydelse inte minst för kommunerna.

Carl Fredrikssons inlägg handlar mycket om tvånget att fylla i blanketter och de eventuella böter som kan bli följden om man inte gör det. Perspektivet borde sträcka sig något längre och gälla hur det statistiska materialet används. I vad mån behövs underlag för planering, forskning mm och vilken typ av statistik behövs? Kan samhällsbeskrivande data tas fram på bättre sätt än att folk fyller i blanketter?

Alla behöver grundläggande kunskap om hur vårt samhälle ser ut och fungerar. Detta gäller oberoende av vilka värderingar man har. Hur skall samhället kunna formas till det bättre om vi inte känner till något utgångsläge. Vilja till samhällsförändring hittar man i politiska program, opinionsyttringar, den allmänna debatten, myndigheters agerande m.m. Debattens olika parter framför sina synpunkter utifrån sin bild av samhället. Det är viktigt att skapa en gemensam faktabas att starta diskussioner ifrån, att fakta är objektiva, tillförlitliga och inte minst tillgängliga för alla. Folk och bostadsräkningarnas resultat utgör viktiga pusselbitar för att beskriva samhället.

I den kommunala planeringen är uppgifter från FoB nödvändiga och ofta utnyttjade. Här följer några olika exempel:

FoB-statistik behövs när vi planerar barnomsorgen. Det är viktigt att förlägga de barnstugor vi har råd med på rätt ställe. Där barnen finns och där barnens föräldrar förvärvsarbetar. I områden med många ensamstående föräldrar eller där båda arbetar för att klara hushållets utgifter.

FoB-statistik behövs när kommunikationerna skall förbättras. Finns det behov för ytterligare en buss- och tåglinje eller tätare turer? Lokala opinioner kan vara en signal, men ett heltäckande underlag är nödvändigt för framgångsrika och "rättvisa" satsningar. Hur många reser egentligen varje dag mellan olika bostadsområden och arbetsplatser.

FoB-statistik behövs för att se hur hushållen förändras i storlek och sammansättning och hur bostäder passar i läge och utformning. Marknaden kanske styr på kort sikt men det som efterfrågas eller behövs idag kanske inte passar hushållens krav i morgon. Det är viktigt att ha underlag för att bedöma hur hushållen kan komma att se ut om 5 - 10 - 15 år. Bostäder som byggs finns kvar under betydligt längre tider.

För de här exemplen gäller, att vi f n inte kan hämta motsvarande statistikunderlag från andra källor. De alternativ som Carl Fredriksson pekar på finns således inte idag.

De få minuter som krävs för att fylla in blanketten är en blygsam arbetsinsats för att tillgodose ett grundläggande behov av fakta. Felaktiga satsningar på grund av bristfälligt underlag kan bli till mycket större förfång för den enskilde än besväret att svara på frågorna.

Vi som i våra kommuner har att förse beslutsfattare med planeringsunderlag, anser att kostnaden för FoB85 är liten i förhållande till de mångmiljardbelopp som det planeras för i samhället.

För föreningen för kommunal statistik och planering

Anders Ardmär, Malmö
Karin Gustavsson, Gislaved
Gösta Sedelius, Göteborg
Anders Vestling, Karlstad

DAGENS NYHETER torsdagen den 21 november 1985

DN.

DEBATT

Av kostnaderna för FoB 85, som beräknas till 73,5 miljoner kronor, skulle staten kunna spara hälften och använda den andra halvan till annan, viktigare statistik, som nu försummas. Betydelsefulla uppgifter saknas t ex på det näringspolitiska området, skriver Carl Fredriksson, departementsråd i industridepartementet.

”Jättelikt practical joke”

Folk- och bostadsräkningen är en gigantisk misshushållning, skriver Carl Fredriksson.

Jag, liksom gissningsvis ytterligare ca 5 miljoner svenskar, har följt myndigheternas anmodan att i tid inlämna blanketten för folk- och bostadsräkningen (FoB 85). Ytterligare drygt en miljon tillhör de försumlige (eller obstinata) skara och riskerar därmed 1 000 kr i böter. Fast i nyhetsmedierna har vi under den senaste veckan lugnats därvidlag och fått veta att det inte är någon större risk för böter om vi fortsätter i vår försumlighet ytterligare några månader.

FoB 85 står i särklass som statistisk undersökning i det den beslutats i riksdagen och förlänats en egen lag. Dess värre är detta i det här sammanhanget inte ett bevis på någon större visdom. FoB beslutas uppenbarligen av slentrian. På flera grunder finns anledning att ifrågasätta hela denna jättelika pappersöversett. De efterfrågade uppgifterna finns redan, de behövs sannolikt inte för samhällsplaneringen, de behövs sammaköras med andra register för att bli meningfulla, de är ett uttryck för en förlegad och teknokratisk samhällsplanerings- syn och - inte minst viktigt - pengarna skulle kunna användas för mer väsentlig samhällsinformation.

Av den bifogade foldern har jag fått veta att det inte bara är i Sverige som FoB genomförs, utan även bl a i Kina! Jag har svårt att känna mig riktigt motiverad av den parallellen. Jag inbillar mig nämligen att det i Kina verkligen gäller "att räkna" antalet invånare. I vårt fall är kalibrerna redan finkalibrerade befintliga register. Detta framgår fö redan av det faktum att blanketten kommer hem i brevlådan med förtryckt namn och personnummer. Hur många ha försetts med fel personnummer? Övriga som inte fått någon förtryckt blankett uppmanas att i sin samhällstillsändar- iver besöka något kommunalt FoB-kontor eller postkontor för att få en blankett. Hur många av för myndighetsbekända personer utnyttjar denna möjlighet?

Nu kanske integritetsproblematiken inte är någonting som akut oröar en förkrossande majoritet av befolkningen. Speciellt inte om man vet att de lämnade uppgifterna fyller - om än inte en angenäm, så ändock - en angelägen samhällsfunktion. Enligt den redan nämnda foldern används FoB till "positiv" samhällsplanering, vilken uttrycks med honnörsord som

var arbetsplatserna finns, dagisutbyggnad osv.

Det är bara det att det inte finns en enda fråga som på någon sätt kan utgå med någon information på dessa punkter. Om Karl Persson är målare är det omöjligt att veta om han arbetar på egna orten, pendlar inom regionen, arbetar på annan plats i Sverige eller utomlands. Han kanske till och med borde klassificeras som konstnär! Återigen måste det till en samkörning med andra register för att uppgifterna skall bli till någon vett och sans för samhällsplanerarna.

Den som fyller in blanketten utlovas vidare ett skydd mot oömligt utnyttjande under 70 år med stöd av inte mindre än tre olika författningar och myndighetsföreskrifter. Men det innebär trots allt att FoB-uppgifter kan köras mot andra register för att skapa nya register.

Om man skall finna någon vettig användning av de insamlade uppgifterna är detta nödvändigt. Att så görs framgår i och för sig också av blanketten då man inte behöver fylla i uppgifter om hemnavarande minderåriga barn.

Dessa uppgifter inhämtas på annat håll! Men hur vet man att egna minderåriga barn

Uppgifterna i FoB 85 behövs inte, anser Carl Fredriksson.

verkligen är hemnavarande? Eller är detta i så fall en uppgift som är ointressant i en folk- och bostadsräkning?

De flesta ifrågasätter säkerligen inte varför uppgifter om våra medborgare behövs. Mer fundersam borde man som blankettfyllare dock bli när man ser vilka frågor som ställs utöver yrke och om man jobbat minst i (en) timme under vecka 46. Här ställs frågor om huruvida man äger rum (mer tillförlitlig statistik om detta borde naturligtvis redan finnas på fastighets- data). Det frågas också om man varmer huset med el eller el eller på något annat sätt. Det verkar underligt om inte de kommunala eilverken redan har tillräcklig info om detta. Eller frågan om man har wo/dusch. På något sätt förefaller det åtminstone mig inte helt osannolikt att en översväldigande majoritet av svenska folket har tillgång till wo/dusch.

Såttet att ställa frågor speglar i grunden en samhällsans som börjar kännas förlegad. Om man nu ändå skall tillfråga svenska folket om boendet vart femte år borde det finnas mer intressanta frågor att ställa än att be om uppgifter av renodlat samhällsteknokratisk natur. Man kunde ställa frågor av typen om man har långt till affären, om man

har någon "grön uteplats" att sitta på, om man har något fruktidsbus, om...

Som välanpassad svensk är man trots allt benägen att förlåta allt detta. Till FoBs för- svar kan man anföra att blanketterna i sin totala meningslöshet är lätta att kryssa i. Ändå tänker man då inte på att det är en betydande arbetsinsats som svenska folket härmed totalt utför. Om vi antar att det genomsnittliga blankettfyllandet (inräknat den tid tar att läsa igenom foldern och för alla oregistrerade att hämta sin blankett) uppgår till tio minuter, blir det totalt utförda jobbet ca 500 medborgars! Övertidsarbete! Men detta brukar räknas som en fri nyttinghet.

En mer uppenbar kostnad är däremot de anslog statsmakten kostnad för statistik- produktionen. De direkta kostnaderna för FoB 85 beräknas uppgå till totalt 73,5 milj kr under de tre år arbetet pågår. Därtill kommer sannolikt en icke oväsentlig kostnad som landets kommuner lämnas för sin administration (och som inte täcks av statliga FoB-pengar).

Det behövs knappast några utförliga jämförelseexempel för att resa frågan: Är det värt pengarna? Om bara hälften av denna summa skulle användas för annan statistikproduktion (och staten sparade andra halvan) skulle en väsentlig förbättring av olika bestämningar kunna erhållas. Sålunda skulle de återkommande arbetskraftsundersökningarna kunna bred- das och förtydligas. Inom det näringspolitiska området saknas uppgifter om flera väsentliga förhållanden. Bl a föreslår SCB sin anslagsframskallan en nedläggning av statistikproduktionen vad gäller nyföretagandets utveckling och det utländska ägandet; i båda fallen för att spara ca 0,3 milj kr. För hela delprogrammet industriverksamhet har SCB under detta budgetår fått 19-20 milj kr.

Det som förefaller vara ett jättelikt practical joke är snarare en gigantisk misshushållning med både statistisk kompetens och pengar. Det är inrettheten kvantifierad med två års eftersläpning. Låt oss hoppas att vi slipper lämna in någon FoB 90-blankett medio november om fem år!

CARL FREDRIKSSON

Debattredaktör: Göran Beckérus
Tel. 08/738 12 19

SCHEMA FÖR VENTILERING AV UPPSATSER INOM GRUPP 2 (lokal E 202)

Datum	Tid	Författare	Ämne	Opponent
20/5	10.35-11.45	Arne Karyd	Boendeinflytandemyten	B Bengtsson
12.45-14.00	Stefan Svensson	Kooperativ utveckling - ett ide- inlägg för planering av HSB:s Folj-verksamhet	L Gyllwik	
14.20-15.30	Lilj Benton	Upphandling av förvaltnings- tjänster - något om förvaltarens valsituation	B Ljung	
15.45-17.00	Ove Källtorp	Några teoretiska utgångspunkter för jämförande studier av makt och inflytande i stadsförnyelse	M Niva	
21/5	9.00-10.15	Bo Bengtsson	Boendeinflytandets effekter - hur kan de undersökas?	K Kärnkull
10.30-11.45	Matti Niva	Bostadspolitiken och bostads- försörjningens former i Sverige och Finland	I Elander	
12.45-13.55	Margot Ottosson- Perltitz	Rosendal: ett allmännyttigt bo- stadsområde med mycket gemenskap	L Benton	
14.15-15.20	Ingemar Elander	Kommundelsnämnder och stadsför- nyelse. Erfarenheter från ut- vecklingsarbete i Örebro kommun	O Källtorp	
15.25-16.30	Kerstin Kärnkull	Något har hänt - ombyggnadsverk- samhet i SABO-företag	L Hjärke	
22/5	9.00-10.10	Lars Hjärke	Studie av en samfällighetstförening för olika upplåtelseformer	A Karyd
10.15-11.45	Birger Ljung		S Svensson	

Boendeinflytande vid stadsför-
nyelse. Stockholms handlingspro-
gram för förnyelse av den äldre
ytterstaden. Exemplet Traneberg

M Ottosson-
Perltitz

SCHEMA FÖR VENTILERING AV UPPSATSER INOM GRUPP 3 (lokal E 256)

Datum	Tid	Författare	Ämne	Opponent
20/5	10.45-12.00	Jan Brzeski	Resale Home Financing	A Olsson
13.00-14.00	Catarina Eliffors, Urban Jönhagen & Sture Lundin	Fastighetsprisindex	A Stark	
14.00-15.00	P-O Jarle	Bostadspolitiskt puzzle	E Mildner	
15.00-16.00	Stellan Lundström	Optimering av hyresfastighetens ekonomi under byggnadens livs- cykel - en problemlösning	P-O Jarle	
16.00-17.00	Erwin Mildner	Finansiering av och säkerhet för rätelån	J Brzeski	
21/5	9.00-10.00	Anders Olsson	Ombyggnad av flerbostadshus. Konsekvenser för det kommunala bostadstillägget	P Torneé
10.00-11.00	Ingemar Hansson	Priceffekter av räntesubventioner och olika typer av fastighets- skatter	M Persson	
11.00-12.00	Bengt Turner	The Future of Public Rental Housing in Sweden	I Hansson	
13.00-14.15	Per Torneé	Marknadsmässiga hyror för en rättvisare bostadsmarknad	B Sandelin	
14.45-16.00	Bo Söderberg	Hyresfastighetens värdeutveck- ling under byggnadens livs- cykel	C Eliffors m f	
22/5	9.00-10.00	Agneta Stark	Optimala amorteringar (drel titel)	B Söderberg
10.00-11.00	Peter Englund & Mats Persson	Bostadsval och förmogenhets- fördelning	B Turner	
11.00-12.00	Bo Sandelin	Hushållsförändring och benägen- het att sälja småhus	S Lundström	
13.00-15.00	Diskussion			

SCHEMA FÖR VENTILERING AV UPPSATSER INOM GRUPP 4 (10ka) E 230)

SCHEMA FÖR VENTILERING AV UPPSATSER INOM GRUPP 1 (10ka) E 210)

Datum	Tid	Författare	Ämne	Opponent	Datum	Tid	Författare	Ämne	Opponent
20/5	10.45-11.30	Clarissa Kugelberg	Vad säger kommunernas översiktsplaner om människors livsmönster	T Jacobson	20/5	10.45-12.15	Brita Schwarz	Bostadsstandard och bostadskostnad i inkomstfördelningsstudier	S Gustavsson
	11.30-12.30	Lunch				12.15-13.00	Lunch		
	12.30-13.45	Jim Kemeny	The Social Construction of Housing Facts	K Palm-Lindén		13.00-14.15	Lena Magnusson	Flyttning och nyproduktion i Gävle kommun. En studie i hushållens flyttningsskedjor	A-L Lindén Thelander
	13.45-15.00	Tord Jacobson	Vad innebär kvarboende på egna villkor - kan kvalitativa metoder ge ny, användbar och generell kunskap	U Ebbesson		14.30-15.45	Bengt Johansson	Kommunerna, ekonomin och bostadsförsörjningen!	R Grundvall
	15.00-15.30	Kaffepaus				15.45-17.00	Bengt Nyman	Nytt finansieringssystem för bättre förvaltning	G Sedelius
	15.30-16.45	Kerstin Ögren	Psykiatriska vårdmiljöer	U Johansson					
21/5	9.00-10.15	Louise Gaunt	Generationsskifte i en småhusstadsdel	U Sax	21/5	9.00-10.30	Jan Eriksson, Ralph Johansson, Erwin Mildner	Barnfamiljerna på den framtida bostadsmarknaden	T Nilstun
	10.15-11.30	Annika Almqvist	Boendekarriärer	I Blomberg		10.45-12.15	Anna-Lisa Lindén Thelander	Kommunala omgivningsegenheter och bostadsmarknadsstruktur	B Schwarz
	11.30-12.30	Lunch				12.15-13.00	Lunch		
	12.30-13.45	Ulrika Sax	Förort i förändring - Hammarbyhöjden under 50 år	A Almqvist		13.00-14.30	Ricard Grundvall	Några aspekter på bostadsmarknadsområdet	B Nyman
	13.45-15.00	Iris Blomberg	Boendesamverkan i en Stockholmsförort	C Kugelberg		15.00-16.30	Gösta Sedelius	Den framtida bostadsförsörjningen i Göteborgsområdet	R Johansson
	15.00-15.30	Kaffepaus				16.30-18.00	PLENARSAMMANTRÄDE:	Bostadsforskningen i framtiden	
	15.30-16.30	Karin Palm-Lindén	Den fysiska mellanzonen. Övergången mellan privat och gemensamt i bostadsmiljön	L Gaunt	22/5	9.00-10.30	Tore Nilstun	Att identifiera mål i bostadspolitik	J Eriksson
22/5	9.00-10.15	Ulf Ebbesson	Skola och fritid i ett invandrartätt område	J Kemeny		10.45-12.15	Magnus Mörck	Livs- och boendekarriärer	L Magnusson
	10.15-11.30	Ulla Johansson	Kroksbäckes stadsförnyelse - vad har gjorts, vad har det kostat, hur har det blivit?	C Sanne		12.15-13.00	Lunch		
	11.30-12.30	Lunch				13.00-14.30	Sverker Gustavsson	Bostadsefterfrågan och bostadsbehov	E Mildner
	12.30-13.45	Christer Sanne	Bostadsområdet som plats för arbete	K Ögren					
	13.45-15.00	Sammanfattande utvärdering							

TABELLERNAS I FOB 85 BÖRJAR TA FORM

Inom KSPs FOB-arbetsgrupp diskuteras för närvarande tabellutformningen inom såväl allmänna programmet som specialprogrammet för kommuner. Tabellerna kommer preliminärt att redovisas i följande huvudgrupper.

B-tabeller	Befolkningstabeller
H-tabeller	Hushållstabeller
L-tabeller	Lägenhetstabeller
EN-tabeller	Förvärvsarb nattbefolkning
ED-tabeller	Förvärvsarb dagbefolkning
P-tabeller	Pendlingstabeller
I-tabeller	Inkomsttabeller
YRKE-tabeller	Förvärvsarb fördelade efter yrke
SEI-tabeller	Tabeller med vuxna befolkningen fördelade efter socioekonomisk indelning

Inom varje tabellgrupp kommer en jämförelsetabell att produceras på kommunnivå som redovisar uppgifter från 1975, 1980 och 1985 för samtliga variabler ingående i respektive tabellgrupp.

Arbetet med utformningen av tabellerna har präglats av att så långt som möjligt skapa "användarvänliga" tabeller. Inom hushållsavsnittet har redovisningen av olika hushållstyper särskilt uppmärksammats. Gruppen har föreslagit dels en hushållstypredovisning efter samboende, kön och antal barn (t ex ensamstående kvinna med barn 0-15 år), dels redovisning av hushållstyper efter referenspersonens ålder (t ex ungdomshushåll, 16-24 år). Redovisningen av hushållstyper planeras för såväl kommun- som delområdesnivå.

Bland övriga nyheter kan nämnas att det planeras ett antal tabeller med redovisning av den vuxna befolkningen efter en socioekonomisk indelning som grundar sig på yrkesvariabeln och anställningens art.

Vi i FOB-gruppen är naturligtvis tacksamma om intresserade kolleger hör av sig med önskemål och synpunkter vad avser redovisningen i FOB 85.

För FOB-arbetsgruppen

Anders Vestling

BOSTADSPOLITISKT FORSKNINGSEMINARIUM I GÄVLE 20-22 MAJ 1985

Statens institut för byggnadsforskning (SIB) arrangerade under tre dagar i maj ett arbetsseminarium i form av ett workshop i SIBs lokaler i Gävle. Inbjudna att delta i seminariet var de som aktivt forskar om bostadsfrågor runt om i landet. Ett 80-tal personer deltog i seminariet, där huvuddelen kom från KTH, Chalmers, statsvetenskapliga institutioner, SIB, SCB m fl. Endast tre kommunala representanter var närvarande. Seminariet var upplagt så att fyra grupper arbetade parallellt. Ett plenarsammanträde med rubriken "Bostadsforskningen i framtiden" arrangerades också.

De fyra grupperna arbetade under följande tema:

Grupp 1 Bostadsstandarden och dess fördelning

Grupp 2 Bostadsförvaltning och boendeflyttande

Grupp 3 Bostadskostnaderna och deras fördelning

Grupp 4 Social miljö i bostadsområden.

Undertecknad deltog under en dag i seminariet i grupp 3 där kontorets utredning om ombyggnadsverksamhetens effekt på det kommunala bostadstillägget diskuterades. I Västerås bedöms ROT-programmet få en ganska stor omfattning, där bl a SABO-företaget Mimer planerar att bygga om en stor volym per år. Totalt beräknas ombyggnadsverksamheten omfatta ca 700 lägenheter per år den närmaste femårsperioden. Detta får naturligtvis konsekvenser för de framtida bostadskostnaderna. Utredningen försökte besvara frågan genom att studera ett urval ombyggnationer och kartlägga de pensionärer som idag bor där och se vad ombyggnationen skulle få för konsekvenser för deras KBT.

Vi konstaterade bl a att före ombyggnaden var ca 40 % av lägenheterna bebodda av någon med KBT. Efter ombyggnaden beräknades nära 2/3 av lägenheterna generera en KBT-kostnad. Vi undersökte vidare vad hissinstallation skulle medföra för kostnader. Den ackumulerade merkostnaden för KBT under en femårsperiod beräknades till strax under 10 miljoner kronor i 1984 års penningvärde.

forts

Övriga uppsatser inom grupp 3 hade en väldigt akademisk karaktär och är därför av mindre direkt praktiskt intresse för kommunalplaneraren.

Rubrikerna på de uppsatser som ventilerades i de olika grupperna framgår av bilagda sammanställning.

Gunnar Lignell

Västerås kommun

Rapporter

- KSPs projektförteckning 1984/85 (1985:1)
- Näringslivsarbete i mindre kommuner (1985:2)
- Mot tjugohundra (årskonferens -84 i Kristianstad) (1985:3)
- KSPs studieresa till Holland, maj -85 (1985:4)
- Befolkningsprognoser för kommundelen - behov av forskning och utveckling (1985:5)
- Datorn i planeringssekreterarens arbete (1985:6)

Nya medlemmar

Conny Bäck Planeringsass	Skövde kommun Planeringskontoret
Clas Carlsson Planeringssekr	Båstads kommun
Christina Corin Planeringsass	Falu kommun Stadskansliet
Lennart Etéus Planeringsledare	Göteborgs kommun Stadskansliet
Anna-Stina Flodmar Utredningssekr	Lerums kommun Kommunkansliet

Mona Gustafsson
Utredningssekr

Vara kommun
Kommunkansliet

Lars Henriksson
Planeringssekr

Ale kommun

Jan Holmberg
Planeringssekr

Motala kommun
Kommunkansliet

Kenneth Holmstedt
Planeringschef

Karlskoga kommun
Kommunkansliet

Christer Johansson
Näringslivssekr

Mariestads kommun

Pirjo Kovalainen
Utredningssekr

Motala kommun
Kommunkansliet

Susanne Kurtson
Planeringssekr

Hagfors kommun
Kommunkansliet

Anders Käll
Kommunsekr

Skinnskattebergs
kommun

Urban Kärving
Planeringssekr

Herrljunga kommun

Rolf Lundell
Planeringschef

Skövde kommun
Planeringskontoret

Inge Moberg
Planeringssekr

Kävlinge kommun
Kansliet

Carl-Magnus Mårheden
Utredningssekr

Västerviks kommun
Kommunkansliet

Ola Norr
Granskningsledare

Lidingö kommun
Kommunkansliet

Marie Olausson
Avdeln chef/Utredn sekr

Flens kommun

Göran Rosberg
Sekreterare

Malmö kommun
Granskningsorganet
Fob 85

Krister Runebrand
Planeringssekr

Mariestads kommun
Kommunkansliet

Christer Wiedel
Planeringssekr

Trelleborgs kommun

Kary Virtanen
Planeringssekr

Orust kommun

Lennart Östblom
Utredningssekr

Sandvikens kommun
Kommunkansliet